

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Ochránce práv dětí (dětský ombudsman) a jeho pravomoc“

**Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR**

**Termín a místo konání: 10. března 2026 od 9:00
online**

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Institut dětského ombudsmana, začleněný od roku 2025 do zákona o Veřejném ochránci práv, představuje historický krok v posílení ochrany práv dítěte v České republice. Jeho zřízení naplňuje dlouhodobé doporučení Výboru OSN pro práva dítěte, který opakovaně upozorňoval na potřebu nezávislého a přístupného orgánu hájícího zájmy dětí. Dětský ombudsman má být nejen ochráncem, ale i partnerem dětí – hlasem, který upozorňuje na porušování jejich práv, analyzuje systémové nedostatky a posiluje kulturu respektu k dětským právům. Jeho činnost je založena na principech nezávislosti, nestrannosti a dostupnosti. Může přijímat podněty přímo od dětí, jejich zástupců i institucí, provádět šetření, vydávat doporučení a přispívat ke zlepšení fungování systému sociálně-právní ochrany. Jeho úlohou je rovněž působit preventivně – vzdělávat, osvětlovat a upozorňovat na nové hrozby pro děti, například v digitálním prostoru či v institucionální péči. Seminář nabídne komplexní přehled o právním zakotvení, pravomocích a limitech institutu dětského ombudsmana, o jeho spolupráci s OSPOD, soudy a dalšími subjekty. Zaměří se také na praktické situace, kdy může sociální pracovník využít spolupráci s ombudsmanem jako prostředek k ochraně práv dítěte, a na etické hranice jeho působení.

Na konci vzdělávacího programu bude absolvent schopen:

- vysvětlit právní základ a postavení dětského ombudsmana
- popsat pravomoci a kompetence této instituce

- rozlišit mezi rolí ochránce práv a orgánu veřejné správy
- chápat principy nezávislosti a nestrannosti jeho činnosti
- identifikovat situace vhodné pro podání podnětu ombudsmanovi
- formulovat podnět nebo návrh v souladu se zákonem
- rozpoznat hranice zásahů ombudsmana do rodinného života
- využít činnost ombudsmana jako nástroj prevence porušování práv
- znát vazby mezi ochráncem práv dětí a institucemi OSPOD
- analyzovat spolupráci s dalšími orgány veřejné moci
- porozumět vztahu mezi Úmluvou o právech dítěte a českým právem
- aplikovat princip nejlepšího zájmu dítěte při interpretaci zákonů
- rozpoznat meze vyšetřovacích a doporučujících kompetencí
- vyhodnotit systémové dopady zjištění dětského ombudsmana
- reflektovat etické aspekty komunikace s nezávislou institucí

Závěr bude věnován konzultacím. **Dotazy**, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail **radovandavid@radovandavid.cz**.

Obsah kurzu:

1. Dětský ombudsman – smysl a postavení nové instituce

- Historické souvislosti a mezinárodní kontext
- Důvody zřízení samostatného ochránce práv dětí
- Vztah k Úmluvě o právech dítěte
- Doporučení Výboru OSN pro práva dítěte
- Přístupnost dětem a jejich zástupcům
- Význam institutu pro posílení kultury práv dětí
- Komunikační a výchovná role ombudsmana
- Symbolický rozměr ochrany dětských práv

2. Právní zakotvení a systémová role

- Zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv
- Novela účinná od roku 2025 a její dopady
- Vymezení samostatné agendy pro ochranu práv dětí
- Nezávislost na výkonné moci
- Jmenování a odvolání ombudsmana
- Právní záruky objektivitu a odbornosti
- Transparentnost činnosti
- Postavení ve vztahu k veřejné správě

3. Pravomoci a kompetence dětského ombudsmana

- Přijímání podnětů a stížností od dětí
- Vyšetřovací oprávnění a jejich limity
- Právo na informace a spolupráci s úřady
- Vydávání doporučení, zpráv a stanovisek
- Předávání podnětů jiným orgánům
- Možnost systematických šetření
- Zveřejňování výsledků a informování veřejnosti
- Spolupráce s neziskovým sektorem

4. Spolupráce s OSPOD a dalšími institucemi

- Vazba mezi ombudsmanem a systémem sociálně-právní ochrany

- Koordinace při řešení individuálních případů
- Sdílení informací a ochrana osobních údajů
- Společné vzdělávací a preventivní aktivity
- Postavení OSPOD jako primárního ochránce dítěte
- Možnost využití ombudsmana v konfliktních situacích
- Přehled komunikačních kanálů
- Meze vzájemné ingerence

5. Ochrana práv dítěte v rodinném kontextu

- Práva dítěte v péči a ve styku s rodiči
- Možnost intervence v případech ohrožení
- Ochrana dítěte před násilím a zanedbáváním
- Role ombudsmana při systémových selháních
- Právní podpora rodiny jako preventivní opatření
- Zásah do rodičovské odpovědnosti – hranice a limity
- Spolupráce se soudy a dalšími orgány
- Vztah mezi individuálním a systémovým přístupem

6. Dětská participace a hlas dítěte

- Právo dítěte být slyšeno podle Úmluvy o právech dítěte
- Zohlednění názoru dítěte v rozhodování
- Projekty a iniciativy podporující dětskou participaci
- Dítě jako aktivní subjekt práv
- Participace ve vzdělávání a veřejné správě
- Metody a nástroje pro komunikaci s dětmi
- Dopad participace na kvalitu rozhodnutí
- Ochrana před symbolickým využíváním dětí

7. Vyšetřovací a kontrolní činnost

- Pravidla vedení šetření
- Povinnost mlčenlivosti a ochrana dat
- Limity vůči orgánům veřejné moci
- Postup při vyžádání dokumentace
- Zásada objektivitu a přiměřenosti
- Možnosti spolupráce s policií a soudy
- Zveřejňování výsledků a zpráv
- Zodpovědnost za přesnost a nestrannost

8. Preventivní a osvětová funkce ombudsmana

- Vzdělávací aktivity a osvěta veřejnosti
- Tvorba metodických doporučení
- Podpora profesního vzdělávání pracovníků OSPOD
- Komunikační strategie směrem k dětem
- Mediální obraz dítěte a respektující přístup
- Propagace principů dobré správy
- Zapojení škol a neziskových organizací
- Vliv na systémové změny a legislativu

9. Mezinárodní souvislosti a srovnání

- Dětský ombudsman v evropských zemích
- Modely z Norska, Finska, Polska a Slovinska
- Spolupráce evropských dětských ombudsmanů (ENOC)
- Mezinárodní výměna zkušeností
- Vliv rozhodnutí mezinárodních institucí

- Inspirace z judikatury Evropského soudu pro lidská práva
- Dopad mezinárodních standardů na českou praxi
- Možnosti bilaterální spolupráce

10. Výzvy a limity nové instituce

- Riziko formalismu a ztráty důvěry dětí
- Kapacitní a institucionální omezení
- Tlak médií a veřejného mínění
- Udržení nezávislosti a odbornosti
- Etické dilema zveřejňování citlivých informací
- Zajištění dostupnosti v regionech
- Vyhodnocení dopadů činnosti
- Budoucí rozvoj a evaluace systému

11. Příklady a kazuistiky z praxe

- Typické případy z evropských institucí
- Intervence v případech porušení práv dítěte
- Reakce úřadů na doporučení ombudsmana
- Kazuistiky české praxe po roce 2025
- Modelové postupy spolupráce OSPOD a ombudsmana
- Příklady systémových změn po šetřeních
- Reflexe dopadů rozhodnutí na rodiny
- Inspirace pro zlepšení místní praxe

12. Diskuse a závěr školení